

risikere at kompromittere sin Flaade overfor os. Den Magt, der her var Tale om, var vel England. Ak, England kompromittere sin Flaade overfor os! Saa taler man om „en Haandfuld Soldater“. Der blev i Gaar sagt her i Salen, at vor Nabomagt havde 4 Millioner Soldater. Jeg ved ikke, om det slaar til, men slaar det til, er den Mand, der byder over dem, berettiget til at sige: En Haandfuld af mine Soldater er nok til at kue de danske, selv om de anstrenge sig til det yderste.

Det, man stadig fører frem for os, er det spændte Forhold mellem Tyskland og England. Jeg ved nu ikke, om det Besøg, der fra engelsk Side for nylig fandt Sted i Berlin, egentlig viste, at der er et saa spændt Forhold, men lad det nu være, som det være vil. Jeg siger, at dersom Tyskland er interesseret i at faa et Støttepunkt her i Danmark, hvilket vel nærmest skulde være København, kunne vi være visse paa, at det har Landhær nok, mange Gange nok til straks at tvinge sig ind paa os og Landhær nok til at værges sine Forhold overfor England. Thi Forholdet er jo netop det, at England til Lands er Tyskland langt underlegent. Men dersom England tror, at det er i dets Interesse at sætte sig i Besiddelse af vor Fortrække og vor Fæstning, ja saa vil det sætte alt eller i det mindste en saa stor Kraft ind derpaa, at vor Kraft, vor Flaade er intet ved Siden af, saa at de ikke behøve tage os ved en Overrumpling. Derfor siger jeg, jeg vil af Hensyn til mit Fædreland nødig være med til at skabe en Tillid i vort Folk og i Regeringen til noget, som Historien har vist intet var, og som ingenting er. Og det kan jo være, at naar den Tid kommer, da disse Værker, her er Tale om, ere fuldførte, saa er Tiden løben fra dem, saa ere de gammeldags og ikke brugbare længere. Hvem ved, om Krigene til den Tid overhovedet føres paa den Maade som nu? Hvem ved, om Krigene ikke føres oppe i Luften, saaledes at Fjenden svæver oppe i Luften og drysser sine Granater ned over os? Hvor kunne vi med disse Forter eller Søbefæstninger, der her er Tale om, værges os mod en saadan Krigsførelse? Og jeg har nogen Grund til at tro, at det maaske bliver Fremtidens Værk at føre Krigene fra Luften af.

Saa skulde vi værne vor Neutralitet, siger man. Ja, hvad er det at værne sin Neutralitet andet end at værne sit Folk og sit Land? Man er enig om fra alle Sider, at det kunne vi ikke gøre ret længe, det indrømmer man. Men jeg vil vare

imod at stole alt for meget paa fremmed Hjælp. Jeg erindrer saa godt, hvordan det i 1864 gik med „de 22,000 og ham selv“. Da gav man Løfter, da fortalte man endogsaa Folk, at de var i Anmarch og vilde hjælpe os til at vinde Sejr over vore Modstandere. Men det viste sig, at „de 22,000 og ham selv“ havde ikke Interesser sammen med os, og derfor blev de borte. Man fortalte ogsaa den Gang, da vi stod overfor Krigen med Tyskland, at Stormagterne ikke vilde tillade, at Tyskland fik Kielerhavn. Jo der var intet i Vejen; de tillod dem ikke alene at faa Kielerhavn, men de tillod dem at komme langt videre. Jeg siger, det er af den Slags Ting, man ikke skal være altfor lydhør overfor, naar man taler om saadanne store og alvorlige Spørgsmaal. Jeg mindes, at da vi i 1866 talte om Grundlovsforandringen her inde i Rigsdagen, da sagde man, at Stormagterne, Udlandet, ikke vilde tillade os vedblivende at leve under en saa fri Forfatning som den, vi levede under. Det blev ikke benægtet fra de ledendes Side, fra Regeringens Side, at saadant noget var sagt, før efter at vi havde faaet Forfatningsforandringen. Da blev Konseilspræsidenten spurgt, og han svarede, at der var ikke sket den mindste Henstilling til os fra fremmede Magters Side i den Henseende. Men er der virkelig noget fra fremmede Magters Side, der paatvinger os at ofre saa og saa meget, og det er nødvendigt, saa er min Kærlighed til Fædrelandet saa stor, at jeg gaar med dertil, og jeg siger derfor til Regeringen, at vil den komme frem med Bevis for, at det er rigtigt, at Stormagterne for at anerkende vor Neutralitet forlange dette eller hint, saa tror jeg ikke, det endnu er over Danmarks Evne at bekoste det, men jeg frygter for, og jeg tror paa, at gaa vi denne Vej, saa kan det ikke undgaas, at der skabes Tillid, og saa fører det med sig, at vi i vore Forhandlinger udadtil daske paa Sværdet og derved maaske komme ind i Vanskeligheder overfor Nabomagterne.

Jeg kommer her til at tænke paa, at skønt det vel egentlig ikke var Anledningen til Krigen i 1864, kan man vel ikke sige, at Danmark var helt uskyldigt. Uden at ville komme ind paa, hvad der forelaa den Gang, vil jeg blot nævne det bekendte Sprogreskript, der egentlig paalagde noget lignende, som nu gøres fra tysk Side i vore Dage — det er vist de Herrer bekendt, naar De tænke paa det Reskript.